

**Apologia Petri Stevartii Leodii, Theologiae In Academia
Ingolstadiana Professoris, Ad D. Mavritivm Ibidem
Parochi, Consiliarii Ducalis Bauarici, & ad SS. apostolos,
Coloniæ, Præpositi. Pro Societate ...**

Stevartius, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1594

VD16 S 8949

Qualis paupertas lesuitarum, & in quo consistat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70292](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70292)

tur, licet sit absurdissimum ac vanissimum. Eam autem in demonstratione innocentiae Patrum Societatis seruabo rationem, quæ distinguat calumnias tuas, ne nostra tua sit similis orationi, quæ vbique quiduis pro furore illo, quo agitatus es, profudit.

Primum igitur cum Patres Societatis IESV, quemadmodum ceteri quoq; Religiosi homines Paupertatem profiteantur, in eam mirum est, quam sæpe, quanto impetu & furore incurrit Polycarpus, quasi non solum sint pauperes, vt ait, sine defectu; sed opulentii, ac rebus omnibus, quas quisque appetere possit, supra ceteros mortales abundates. Iam enim Iesuitarum Collegia, Principum munitissimas arcæ magnitudine ac splendore superant; regias gazas domi absconditas habent, in templo ostentant, in viatu ac vestitu delicati, splendididiq; plus quam dici possit. Possim ego hæc fortè conuellere, si testes citarem pro Societate contra tuas calumnias, quotquot plura Iesuitarum Collegia in Germania & apud alias nationes viderunt. Fortè etiā quibusdam videretur aptè responsum, si Polycarpum ad Collegia Iesuitarum inuitarem, viueret aliquamdiu inter illos, & hac opulentia ipse perfrueretur: quæ si arrideret, ipse quoque Societati homen suum dare posset. Sed alia mihi querenda est defensio, certior & expeditior.

Eam igitur Iesuitæ paupertatem profitentur, non vt nihil ullo modo habeant, sed vt nihil veluti proprium possideant: non vt omnibus rebus egeant, sed vt quam minimo sint contenti, non vt fame moriantur, sed ne à virtute cupiditatibus astrahantur? Non est Paupertas, Leyser, habere nihil, neque magis hæc Virtus aut Votum religiosum in rerum externarum vel vsu, vel defectu consistit, quam in affectu. Nam & multi mendici nequaquam animo pauperes sunt, & multi diuites reuera sunt mendici. Avarus congesto pauper in auro est: & modicis contentus, in mendicitate locuples est. Neque Christi Seruatoris paupertas fuit nihil habere; neque Apostoli ac Christiani primitiæ Ecclesie omnibus rebus destituti erant. sed nihil duntaxat habe-

*Societas Ie-
su Paupertas
a Calumnijs
defenditur.*

*In qua &
insulsa com-
paratio Poly-
carpi.*

habebant proprium. Neque est quòd híc Anabaptisticam bonorum communionem Jesuitis obijciat Polycarpus; quam nonnulli non Anabaptistæ solùm, sed & Prædicantes Lutherani ad mulieres extenderunt. Non enim illaborum fluxorum ac caducorum communio, aut abdicatio Iuris sui, circa ea distribuenda, idcirkò vituperāda est; quia ab Anabaptistis quoque usurpatur; sed illad eis solùm virtus meritò datur, quòd cùm ad hanc cōmunionem omnes homines cogere vellent, alios quoque simul nefandos abusus introducerent: Alioqui si quicquid hæretici faciunt, aut Ethnici, Christianis omittendum est; neque comedendum, neque bibendum, aut vxor ducenta fuisset Polycarpo; quoniam hæc hæretici quoque & Turcæ faciunt: imò quoniā plerique ita circa hæc versantur, vt grauiter Deum offendant, ac conscientiam suam vulnerent.

*Paupertatis
esse nihil pos-
fidere propri-
um.*

Verùm ridet nihilominus adhuc hanc paupertatem Polycarpus: nihil scilicet possidere tanquam proprium; & tamén interim omnibus quæ velis abundare. Rides sanè licet, Polycarpe: sed agedum tuis, quæ habes, bonis te abdices, neges ea tua esse. Id si & tu & quiuis alius facillimè facere potest, tūm demùm affirma, nihil esse paupertatem Religiosam. Omni me dominio, inquis, libens abdicabo, dummodo certus sim, fidelem aliquem fore, qui necessaria & commoda omnia ministret. Vtrum hoc in Religiosa paupertate sit, pro libito vti, frui, quo velis, postea viderimus. Nunc illud responde Polycarpe, an spes te inuenturum talem, cui ita fidas, an non? Si non spes: Certè aliquid in Religione hoc quoque singulare est, quòd habeant Religiosi, quibus ita fidant, vt se probè curatos putent, etiamsi nihil ipsi suscipiant curæ & solicitudinis. Quod si proclue, cur non ubique est? Si in Religione solùm ac in Societate reperitur: igitur etiā aliquid in ea est peculiare, nempe hoc ipsum, quod Meum ac Tuum, omnium bellorum materia, ab ea exulant.

Sed longius progrediendum est Polycarpe, si vis Jesuitarum paupertatem cognoscere. Nō solùm necesse est te abdicces,

dices in re domini bonorum tuorum, sed etiam illi, quibus te alendum committis & curandum, nihil proprij habeat: aliena liberalitate te & se sustentent. An hoc paratus es facere? simul etiam alieno nutu ac voluntate duci? Certò scio tibi hæc videri talia, quæ fieri non possint. Quod si est tam factu facile, aut tam beatum reddit, quam tu Iesuitas facis ob immensas opes, cur non hanc potius vitam eligis? Nemini certè persuadebitis continentia quadā animi vos laudatores conditiones non appetere, quippe cum à vobis neque res sacræ quidem tutæ sint. Sed mittamus ista. Neq; tam opulenta, neque tam facilis Iesuitarum paupertas est, quam vos facitis: ne dubitetis enim alioqui longè plures hanc vitam sectaturos & electuros: Nullius rei dominium sibi vendicare, modico rerum necessariarum usu ad vitam honestè transfigendam contentos esse, nec in abundantia luxu disfluere, nec in egestate animo collabi, scire abundare & penuriam pati, quanto egeas, non ex cupiditate propria, sed aliena charitate estimare. Hæc sunt, quæ ad Iesuitarum paupertatem spectant, quæ tantum abest, ut vos imitemini, ut ne capere quidem ob stuporem mentis & impietatem posse videamini.

Nihil ferè dici potest, quod calumnijs non pateat. Negabit enim Polycarpus, penes Societatem nulla esse rerū dominia. Sic penes Societatem sunt rerum dominia, sicut sunt penes Magistratum in ærarium publicum, ut scilicet nemini is proprius thesaurus, sed communī utilitati sit exppositus: Sic ergo redditus annuos recipiunt Iesuitæ, sic possident bona, non ut quisquam ex Societate sibi ea vendicare possit; sed ut toti alicui Collegio tanquam Religiosæ Reipub. cōseruentur, vnde se alere ac sustentare possint. Quantum hoc quod dico, Collegiorum solummodo est, & eorum locorum, in quibus Tyrones ac Nouitij religiosa disciplina imbuuntur. Domus autem professæ, uti vocant, in quib. ij versantur, qui potissima pars huius Societatis sunt; ex prouentus annuos ne pro templo quidem recipiunt, sed purè ex eleemosynis & mendicatio vinunt. Verum hoc

*Societas Iesu
quædā Respon
blica est.*

*Domus Pro
fessæ Iesuita
rum nullus
redditus ha
bent.*

G quoq;

quoquē illūquit, facile esse Polycarpus, dummodò nihil desit. Sed erras ac mentiris. Non ita volunt esse Pauperes Iesuitæ, vt nihil desit; sed ita, vt si habeant, quo egent, illo moderatè fruantur; si non habeant, magna animi æquitate eo careant.

Refellūtur
calumnia
adificijs
Patrum So-
cietatis
Iesu.
Hist. Ord.
Ies. pag. 91.

Neque verò sunt tantæ opes Iesuitarum, quantas impro-
bè fingit & mentitur mendacissimus Historicus: *Haben*, in-
de *adificijs* quīt, *palatia*, *splendidissimas ac regias domos*, imò his magnificen-
tiores. Gaudeo tantas tibi videri opes Iesuitarum, Polycarpe,
quia quanto maioris eas aestimas, tanto plus ex cruciatis in-
uidia. Itaq; penè tibi hoc concederē, ac illud ēt i. iusurrarē,
Iesuitas, omnes totius Europæ gazas possidere; & maxime
talia dicerē, si sperarem ita ni etiam in Iesuitas inuidiam
exacuere posse, vt dirimperēre. Verū certò scio non te
credere, quod scripsisti, nisi fortè tu Polycarpe nullum un-
quam Collegiū videris. Elias certè hoc cùm scripsit, gran-
de mendacium, reclamante conscientia dixit. Collegia
sunt ampla? Quid mirum cùm multi ea inhabitent? Sunt
sumptuosè ædificata? Quasi sine sumptu maiores ædes, & à
multis inhabitandæ ædificari possint? Sunt elegantia, sunt
concinna? Fortè bonos Architectos naëti sunt. Sunt lo-
cis opportunita? Igitur salubria & ad benè merendum
de ciuibus, apud quos habitant, commoda. Sunt ornata ac
splendida? Quem mihi splendorem narras? Si noua, quid
mirum? Candent enim parietes, translucent magis in no-
uis ædificijs specularia. Sunt regia palatia? Vbi quæso loco-
rum, & quo regia palatia habitant Iesuitæ? Et; Lustrastinè
illa Iesuitarum palatia? Apparent & narrantur talia. Poly-
carpe appares nequam & Calumniator; nec lac magis lac
apparet, quām tu homo nihili: eti am rumor est talem esse
te. Visne credam, & talem perpetuò te appellem? Sed vi-
deris, lustraueris, penetraueris Iesuitarum palatia: Cur ap-
pellas regia? An pedibus gemmas Iesuitæ substernunt? An
laquearibus aurum illinunt? An parietibus aulæa suspen-
dunt? Num per atria cubiculaque tabulas & signa preciosa
disponunt? Num usquam in eorum ædibus regifica dona

ac OF